

NYIREGYHÁZA.

Társadalmi hetilap. — Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési ára:		Felelős szerkesztő:	Társ-szerkesztő:	Hirdetéseket és előfizetéseket
Egész évre	5 frt — kr.	Dr. Prok Gyula.	Sztempák Jenő.	elfogad a kiadó-hivatal: Nyiregyháza, iskola-utca 13-ik szám.
Fél évre	2 frt 50 kr.	Kiadó-tulajdonosok: a szerkesztők.		Egyes szám ára 10 krajczár.
Negyed évre	1 frt 25 kr.			

A bécsi pestis.

A császárváros Bécsben egy rézsze ges szolgálatságából néhány pestis eset fordult elő, amelynek ez idő szerint a szolgán és valóban kötelességtudó rettenthetlen bátorságu orvosán kívül még néhány övintézkedések fogantatosítottak a vész netáni terjedésének gyökere megakadályozása érdekében. Bennünket fenyeget a vész — amennyiben a kedélyes fészékben nagyobb arányokat öltene — a legkövetlenebbül, abból a szinte gondnokoltási viszonyból következőleg, amelyben Bécsben vagyunk. Önmagunk iránti kötelesség tehát első sorban, hogy a tudomány és tapasztalat utmutatásai és eredményei szerint megtegyük a legszigorubb és legkörültekintőbb intézkedéseinket.

Meglehet, sőt Bécs jóhírve és kereskedelme érdekében befolyásolt híresztelések szerint bizonyos, hogy a konstatált pestis bacillus megáll, s nem kél vándoruttra, gyászba borítván országokat. Lesz bizonyára benne elég tapintat, hogy a statisztikusok kal-

kulusait a legfontosabb népesedési viszonyok tekintetében megzavarni nem fogja.

A zavar, a hevenyében megtett hatósági intézkedések preventív rendszabályok, s a gomba módra termő figyelmeztetések, utasítások nem vesznek kárba akkor sem, ha a félelmetes fekete halál titokzatos oka megszorul a bécsi Ferencz-József korbáz falai közé. Oly csekély nálunk főképp, de a köznépnél idegen országokban és a higienikus követelmények iránti érzék, a ragályos betegségek tova terjedésének megakadályozására, vagy legalább is korlátozására alkalmas óvó intézkedések anyai ellentállásra találunk a köznépi szociológiai helyzetben és életmódjában nemcsak, de még inkább a tudatlanságában és a közönyében, hogy ily nagy mérvű veszély kísértete csak üdvös félelemre indít, hitet ébreszt a rendszabályok jósága iránt, s meggyőződést kelt a felől, hogy a tisztaság szeretete, s egyéb — az egyén életmódjával és tevékenységi körével kapcsolatos higienikus követelmények feletti lényeges kellékek a ragályok terjedési képességének ha nem is megszüntetéséhez, de számot tevő csökkenéséhez mindenesetre.

Az értelmiség és műveltség magasabb foka szükséges annak elhívé-

sére, hogy ragályos betegségek keletkezését és terjedését a tisztáltságot kedvelő bakteriumok szaporodási képessége befolyásolja. S mindaddig, míg ez a patológiai igazság a köznépi tudatába át nem megy, s meggyőződéssé nem érlelődik, addig nem lehet remélni sem, hogy e tudat folyamánként hitelre találjon a higienikus alapokon nyugvó védekezés üdvös hatása. E tekintetben az alsóbb néposztályok egy vonalnyival sem állanak magasabban kelet india fanatikusk és babonás lakosainál, a kik a pestises halottak ruházatába öltözködnek, s a halottak mosdó vizében tisztálkodnak.

A köznépi fanatikus hitetlensége a kényszer eszközök alkalmazását hívja fel, de nem csak akkor, midőn komoly esélyesség fenyeget a legréme sebb rész keletével, hanem minden időben kivétel nélkül.

Vármegyénk lakosságáról nem lehet a legjobb véleménnyel lenni, ha a tisztaság szeretetéről, s általában a higienikus követelményekről van szó. Rendes körülmények között is az országban csaknem a legnagyobb halálozási arányszámot vármegyénk szolgáltatja, amit részben tulzás nélkül lehet a közegészségügyi követelmények iránti érzéketlenségének betudni.

A „NYIREGYHÁZA” TÁRCZÁJA.

Clarisse.

Régi fészket bolygatok meg,
S' im hogy rajzik a sok mese!
Fürge méhek: színes képek
Szállnak felém, bongva-csengve.

Hej mikor még szöke fűrtök
Födtek kemény koponyámat,
S nem vendég-haj, melyből mostan
Exotikus illat árad.

Hej mikor még kedves Clarisse
Klárának hívtak téged!
Megesküdtél: hű maradsz, csak
Krumpliczukrot vegyek néked.

Persze, nyilként Samu bácsi!
Szundikáló üzletébe!
S elharsogtam ezerszer tán:
„Samu bácsi jól megmélte!”

Apró vágyak dagasztották
Bolondos kis szívecskédet,
Hányszor mondtad: „En vagyok az
Édes kicsi feleséged.”

Holdvilágos, madár dalos
Éjszakának mély csendjébe,
Belecsendült mámorosan
Az első csók üdve kéje.

S lezártuk ez első csókkal
Szent ifjuság zöld korszakod!
Elsuhantál bár mint álom
Kábit még most is illatod.

S az élet e vén kintornás
Altató dalt zúg fülembé,
Csitogatja a lelkeket
Hogy a multat elfeledje.

És én balga, bús kísértet
Csak hallgatom, csak hallgatom
Hulló ködben, vak sötétben
S egy könnyesepp fut le arczomon.

A pokolba hamis hangok!
Utolsó a szikra lobban,
Élni, élni akarok mig
Utolsó a szívem dobban!

És befűtök kis szobámba
S ha már száll a meleg hullám,
Érted megyek és reszketve
Csábitlak fel ide hozzám.

S aztán a holt rezedákat
Addig, addig ébresztgetem,
Amig újból bontogatják
Illatukat mint régenten . . .

Azutan az ölembé ülsz
S én lázasan átkarollak
S az elvesztett üdvösségről
Mesélgetünk sokat, sokat . . .

S elfeledjük, hogy már letűnt
Ifjuságunk fényes napja,
Eltagadjuk a redőket,
Ugy-e édes? ünnep van ma!

Tán utolsó örömnünnep . . .
És mint ama lázas éjjel
Szomjas ajkunk egybeforrad
Földöntúli szenvedélylyel.

S nem félek az elmúlástól
Mert a csókod ép úgy éget:
Mint mikor még kedves Clarisse
Klárának hívtak téged!

Göndör Sándor.

A közegészségügyi közigazgatás nálunk nem elég erélyes, s okvetlenül gyenge ahhoz, hogy azt az érzéketlenséget leküzdje. Nincsenek eszközei, s alig van végrehajtási joga, úgy hogy a legűdösebb közegészségügyi intézkedés is a legtöbb esetben csak papíron marad.

Talán a bécsi eset egyik ok lesz arra, hogy a közegészségügyi adminisztrációnk gyökeres szervezésénél előbbre való feladatot ne lássunk.

Közügyek.

Törvényhatósági bizottsági tagok választása.

A választott bizottsági tagok sorában részint már ez idő szerint megüresedett, részint pedig a hat évi megbízási idő lejártával ez év végével megüresedő helyek választás útján lévén betöltendők: a törvényhatóság ez irányban az őszi közgyűlésen a következő intézkedéseket rendelte el: *Betöltendők lesznek* Az eszényi választókerületben Makay Miklós, Olchváry Pál, Menyhért János helye. A dombrádi választókerületben Almásy István, Plavenszky Imre helye. A lövő-petri-i választókerületben Nagy Tamás, Lövey Miklós, Lövey István helye. A mándoki választókerületben Rác Béla, Makay Ferencz, Bálint Mihály helye. A gyüre-i választókerületben Lácza Gyula, Tóth József helye. A kisvárdai választókerületben Hrabovszky Guidó, Vay Péter, Dr. Kúzmós György, Dr. Sarvay János helye. A fényes-litkei választókerületben Nozdroviczky Kázmér, Nozdroviczky György, Révész Menyhért helye. A tornony-pálczai választókerületben Vidovich László, Jászay Bertalan helye. A gyulaházi választókerületben Kovács István, Orosz Pál helye és egy üresedésben lévő hely. A napkori választókerületben Petrovics Gyula, Lázár Kálmán, Barna Miklós, Gróf Pongrácz Jenő helye. A thassi választókerületben Csajkos Miklós, Angyal Gyula helye. A bogdányi választókerület-

ben Jeney István, Bónis György, Hajnal Mihály helye. A kemecsei választókerületben Mikecz Ferencz, Kriston Miklós, Elek Béla helye. A buji választókerületben Ormós Miklós, Soldos Pál, Darvas István, Pethő Antal, Uray Béla, Braun Fülöp helye. A szabolcsi választókerületben Kömmerling János, Járnny Jenő, Nagy János, Veress Ferencz helye. A tiszadobi választókerületben Bodnár László, Lepkovszky Gábor helye. A tiszapolgári választókerületben Ifj. Fleischer Ferencz, Simkovicz István, Dr. Járóssy Sándor helye. A baji választókerületben Baranyay Ádám, Krecsák Lajos helye. A nyirbatori választókerületben Balaton István, Makray Pál, Bákonyi József, Szikszay József, Márkus Antal helye. A rakamazi választókerületben Kék László, Tóth M. György, Gunya Sándor, Prokop József helye. A szent-mihályi választókerületben Suhajda Béla, Bagdi János, Kabai József, H. Pethe István, Almásy Sándor helye. A tiszalóki választókerületben Dobos Imre, Dobó János, Bagdy Imre helye. A mária-pócsi választókerületben Buday Gyula, Kovács Ferencz, Lengyel János helye. A pocs-petri-i választókerületben Nagy Sándor, Füzesséry József helye. A nyir-béltői választókerületben Borezik Gyula, F. Kete István, ifj. Várady István helye. A nyir-madai választókerületben Elek Dániel, Péchy Pál, Komoróczy Lajos, Ujlaky Gyula helye. A nyir-baktai választókerületben Kádár Imre, Vitéz Gyula, Sereghy János helye. A balkányi választókerületben Gaál Elek, Gottlieb Mór, Somogyi György helye. A nyir-ado yi választókerületben Mikolay Lajos, Sipos Béla, Márton Gyula helye. A geszterédi választókerületben Lengyel Endre, Balogh Lajos, Zoltán István helye. Az újfehertői választókerületben Maklár István, Szoboszlay Imre helye. A nagy-kállói választókerületben Görömbey Péter, Pethő Zsigmond, Nagy Kálmán, Nagy János helye. A nyiregyházi I. választókerületben Pálicz János, Básthy Barna helye. A nyiregyházi II. választókerületben Beniczky Miksa, Majerszky Béla, Szohor Pál helye. A nyiregyházi III. választókerületben dr. Ferlicska Kálmán, Kerekrethy Miklós, dr. Meskó

László. A nyiregyházi IV. választókerületben Kovács Gyózó, Leffler Sámuel, Sütő József helye. Ezen elsortolt tagsági helyek betöltése czéljából *választás határidejéül* a folyó évi november hó 8-ik napja tüzeltet ki s a választási eljárás vezetésére az eszényi választókerületben elnökül Szabó József, alelnökül Makay Miklós. A dombrádi választókerületben elnökül Moravek Gusztáv, alelnökül Zacsék János. A lövő-petri-i választókerületben elnökül Erdőhegyi Ferencz, alelnökül Ilosvay Agoston (Pap). A mándoki választókerületben elnökül Jármay Miklós, alelnökül Rác Béla. A gyüre-i választókerületben elnökül Erdőhegyi Lajos, alelnökül Iszák László. A kisvárdai választókerületben elnökül Harcsányi Menyhért, alelnökül Kastal Ferencz. A fényes-litkei választókerületben elnökül Petrovay János, alelnökül Liszkay Ferencz. A tornony-pálczai választókerületben elnökül Szalánczy Bertalan, alelnökül Hideg József. A gyulaházi választókerületben elnökül Okolicsanyi Menyhért, alelnökül Király József. A napkori választókerületben elnökül Kállay Rudolf, alelnökül Simák István. A thassipátrócai választókerületben elnökül gróf Vay Tibor, alelnökül Majos Ferencz. A bogdányi választókerületben elnökül Szalánczy Ferencz, alelnökül Nyiri János. A kemecsei választókerületben elnökül Borbély Gáspár, alelnökül Géczy Ádám. A buji választókerületben elnökül Horváth Ferencz, alelnökül Szikszai András. A szabolcsi választókerületben elnökül Horváth Gyula, alelnökül Veress Ferencz. A tiszadobi választókerületben elnökül Torday József, alelnökül Papp János. A polgári választókerületben elnökül Bányász Sándor, alelnökül Virányi János. A baji választókerületben elnökül Patai József, alelnökül Krecsák Lajos. A nyirbatori választókerületben elnökül dr. Boldizsár Imre, alelnökül Mikolay Lajos. A rakamazi választókerületben elnökül Liptay Jenő, alelnökül Szitha Ferencz. A szent-mihályi választókerületben elnökül Kornis Ferencz, alelnökül Kozelka Lajos. A tiszalóki választókerületben elnökül báró Vay Arnold, alelnökül Borus Lajos. A m.-pócsi választókerületben elnökül Gergelyffy Dezső, alelnökül Szilcz

Illés gazda keresztvónása.

— A listosításánál. —

Az alsóváros valamelyik alacsony házikóját alaposan fölnézte valami „agent assureur”, magyarul biztosítási vigécz. Majd irasos ajánlatot készít főleg a maga biztosítása szempontjából. Történik mindez Illés gazda távollétében.

A szomszédok, akiket Illés szomszéd megbízott, hogy míg ő városban jár, figyeljenek, gyanus szemekkel követik a műveit. A ház fölnézése a kocsiutról történik. Nagyon fura lehet ez az idegen ember, mert hogy a hátsó szomszédok Jósikája is odabartokodik hozzá és körülvizsgálja a jövevényt. Nem találja kellemesnek az ügynök e szemlélődést és szorongatva előadog.

Mikor eltűnt már az ember, megered a beszéd köztük. Szó esik mindenféle biztosításokról, az „Isten nevében” kiállított kötvényekről, aminek az első szomszéd szerint annyi pontozata vagyon, hogy még az apostolok se tudnának eligazodni benne.

Hazatér azonban Illés gazda is. Serényen újságolják neki, hogy egy urféle járt ott, oszt igón gyanusan nézte a házat s hogy alighanem valami rosszban tőri a fejét.

Illés gazda csak neveti a derék szomszédok aggodásait, majd kiokosítja őket, hogy nincs mitől tartani, mert az az ur nem csinált mást, minthogy fölböcsülte a házat.

Illés ugyanis már jártas némileg ilyen és egyéb dolgokban. Nem igen vonakodik hát a további eljárásról.

Hogy éppen a piacon végezni való dolga akad, úgy véli, hogy most már egy ut az egész. Majd feligazítja ő a dolgot va-

lahogy. Magával viszi a tizenkétéves Ferkó gyereket, aki ért a betűvészt mesterségehez, miután már negyedik iskolás a fiu. Hátha segítségére lehet valaminek.

Megérkezvén csak úgy gyalogosan, kitudakolja egyes emberektől, hol történik a biztosítás.

— Ugyan kérem, mőre van az a ménkü nagy ház?

S megtudván vagy tíz embertől a menetel irányát, meg is érkezik szerencsésen Illés. Ott bekocog vagy három ajtón. De egyik se az, amelyiket ő keresi. Vegre benyit nagy illendőség-tudással az illető szobába. A benn ülő ur azonban most szörnyen el lehet foglalva, mert csak úgy uszik a papírosok között.

— Aggyvon Isten! — mondja Illés.

De mihamar tudtára adatik atyafinknak, hogy kint kell várakozni a folyosón.

— Jó, jó, — adja a szót Illés — de nincs ám sok időm!

Különbten itt is úgy vagyon berendezve, hogy a ki előbb jön, annak a dolgát intézik el hamarabb. Éppen úgy, mint a német malomban — vélekszik Illés gazda. Itt szinte az a rendje, hogy aki előbb jön, annak örölnek előbb.

Az alsóvárosi férfiú már némileg járatos azért a biztosítási dolgokban. Volt ugyanis dolga ilyen biztosítókkal, de megszűnt azután a biztosítása, mert hiába valónak tartotta. Most azonban ismét az a nézeté Illésnek, hogy nem lehet tudni, mikor érkezik Isten csapása. Mert nagyon rosszak az emberek, így mondja ezt az anyjuk is. Már a buzából is keményítőt csinálnak, hogy cifrázkodhassanak a ruhájokban. És évről évre kevesbedik a bucsujárók száma. Mindezek miatt nem

leheszen tudni, mikor lesz az istenitelet napja, amikor házak összeomolnak, emberek elpusztulnak . . .

Ily gondolatok kergetik egymást Illés fejében, miközben sebesebben mulik az idő. Fel is hivatik nem soká a jelentkezés és bemenetel irányában.

Odamegy a biztosító ur elébe s nyomban szóba kezd:

— Annak erányában merészölném megkérdezni a tekintős urat, nem származhatik-e abból vesződelőm, hogy egy másik biztosítónál megszünttettem az ászekuráciát, oszt itt jelentkőzök.

Megnuytató szavak után Illés gazda még ennyit mond:

— Vallásos embőrr vagyok, kérem s nem szeretném, ha olyan sok möggyőnni valóm lenne.

Miután megtudta, az ügyek mivoltát, egy másik urhoz utasítottik az első részlet felizetése irányában. Itt leolvas egy pár kőc meg zöld hasu papíros. Mire a pénztáros ur kéri a gazda kezzeirását.

— Má én nem tudok a tollal bänni, modja Illés, bajszján végigsimitván középső ujjával, hanem itt van a Ferkó gyerek, az majd alakanyarítja.

— De csakhamar tisztába jön azzal újabb magyarázások folytán, hogy erre a Ferkó nem használható. Ide saját aláírás szükségeltetik. Bizony hamar felejt az ember.

— Hát akkor, szól az ur, eszébe jutván, miképpen Illés hívő keresztény lélek, vessen egy keresztet ide a papírosra a neve mellé.

A mándis magyar most keresztet vet magára, miközben valami imádságot mormol. Aztán odanyul a toll felé.

Ferencz. A pócspetri-i választó kerületben elnökül Buday Gyula, alelnökül Füzesséry József. A nyir-béltői választó kerületben elnökül Bory Béla, alelnökül ifj. Várady István. A nyir-madai választó kerületben elnökül Péchy Béla, alelnökül Komoróczy Lajos. A nyir-baktai választó kerületben elnökül Jármay Ödön, alelnökül Jármay Elek. A balkányi választó kerületben elnökül Koczogh Ferencz, alelnökül Simándy Dénes. A nyir-adonyi választó kerületben elnökül Szentmiklóssy Sándor, alelnökül Nagy Miklós. A geszterődi választó kerületben elnök Jármay Ferencz, alelnök Szabó Miklós. Az újfehértói választó kerületben elnök Szunyogh Imre, alelnök dr. Mezőssy Béla. A nagy-kállói választó kerületben elnök Berethó János, alelnök dr. Kállay Rudolf. A nyiregyházi I. választó kerületben elnök Bodnár István, alelnök Eördögh Károly. A nyiregyházi II. választó kerületben elnök dr. Meskó László, alelnök Bogár Lajos. A nyiregyházi III. választó kerületben elnök SEXTY Gyula, alelnök Kovács Ferencz. A nyiregyházi IV. választó kerületben elnök Pázár István, alelnök Báthly Barna.

Nyiregyháza virilistái.

Nyiregyháza város legtöbb adót fizető képviselőtestületi tagjainak a jövő 1899. évre érvényes nevjegyzékét a heten kedden delután állította össze az e célra kiküldött bizottság. A névsorban első a Nyiregyházi Takarékpénztár 9671 frt 83 kr adóval. Utolsó — 100-ik — Balogh Klára 162 ft 44 kr adóval. Az összeállított névsor a következő: Nyiregyházi Takarékpénztár, gróf Dessewffy Miklós, gróf Dessewffy Dénes, gróf Dessewffy Alajos, gróf Dessewffy Béla, Nyiregyházi terményáru raktár, Marmaroszigeti iskola, Klár Sándor, id. Bodnár István, Haas Ignác, Glüek Ignác, özv. Török Péterné, Semsei Mór, Szopkó Alfred, Stern Jenő, Gredig Jeremiás, Schlichter Gyula, báró Uray Kálmán, Csengery Mihály, Barzó Mihály, Csengery Kálmán, Baruch Arnold, Májerszky Barna, Elek László, Baumeiszter Ernő, Csengery Gyula, Somogyi Gyula, Szesztay Károly, Verzár István, Ferlicska Rezső, Gyurcsán Ferencz,

— Tud-e keresztet csinálni ide — kérdik újból illéstől.

— Tudok, bőki ki jelentőségteljesen illés és megragyoznak a szemei.

Hogyne, mikor ilyen istenes emberek vannak itt.

Kezebe veszi a tolat, amely azonban sehogyan sem találja meg a helyét ujjai között. Illeg-billeg ide-oda, mintha csak berugott volna a sok tentától. Illés azonban nagy ovattosságot tanusít. Előveszi a balkezt és avval illesztgeti a furcsa jószágot a mutató meg a középső ujja közé. A dolog már sikerült is valahogy s az atyafi erősen izzadja homlokából a vizet.

Milyen sajtáságos! Ez az ember, aki egész hosszú életén keresztül olyan avatottsággal forgatta az ásót meg a kapát, evel a semmi eszközzel nem tud mit csinálni.

Nehéz küzködés után megkezdi illés a műveletet. Egy vonást csinál vízszintesen, egyet meg függőlegesen úgy, hogy menten megszerkesztődik a kereszt. Melléje pedig ezt a négy betűt veti: I. N. R. I.

Ezt a négy írásjelet ugyanis olyan gyakorta látta és hallott róla beszélni, hogy megrögződött benne. Meg aztán hajdanában illés sirásó is volt.

— Mőgván a köröszvetés! — jelenti nagysokára a derék magyar.

A pénztáros ur megnezi, mosolyog és kezét nyújtván illésnek, ekként szól hozzá:

— No lám, polgártárs, milyen szépen tudja vezetni a tolat!

Illés nagy diadallal hagyja el a hatalmas épületet és emigyen dicsekszik a Ferkó gyerek előtt:

— Ládd, édös cselédöm, nem szégyelhetőd ma eztán apádat!

Csapkay Jenő, Silberstein László, Sallay Pál, Palicz János, Márkus Károly, dr. Gara Leó, Morgenstern Dezső, dr. Vadász Leó, Grosz L. H., Ferenczi Miksa, Gádul Henrik, Láng Lázár, Fábry Dezső, Feldheim Emanuel, Hölcz Gyula, ifj. Krudy Gyula, Korányi Imre, Groák Ödön, Bartholomaeidesz János, Spitz Ferencz, Kovách Gerő, Király Sándor, Fejér Imre, id. Jánoszi János, Fekete István, Déry Dániel, Szeszich Lajos, Führer Mihály, Czucker Henrik, dr. Rosenberg Emil, Jánoszyi Andrásné, Marsalko Lajos, Lederer Ignác, Novák Gyula, dr. Jósza András, Führer Ignác, Halasi János, Farkas Mór, id. Henszelyi András, Dietz Sándor, id. Nagy István, Schwarcz Izidor, Garaj Mihály, Wassermann Sámuel, Kellner Lajos, dr. Ferlicska Kálmán, özv. Hrenkó Jánosné, id. Hibján Dániel, özv. Bukovinszky Andrásné, Római kath. iskola, Blumberg József Schultze György, ifj. Cseh Pál, Grossmann Jakab, dr. Lauffer Miksa, özv. Hudák Andrásné, Magyar állam vasut, Kovács Mihály (Poloma), Kerekéthy Miklós, Weisz Miksa, Rosenthal Ferencz, Pampuch András, Garaj István, ifj. Nagy Mihály, özv. Hibján Lajosné, id. Cseh Pál, Moesz Adolf, Pavlovits Imre, Balogh Klára. Póttagok: Debrőzski József, Friedmann Miksa, Varga János, Kerekes Pál, Ungár Géza, özv. Belfly Mihályné, Gyurján Mihály, Ambrusz András.

Tételek

a Nemzeti Szövetség céljáról és eszközeiről.

Az Országos Nemzeti Szövetség alapszabályai szerint a szövetség célja: Ember-séges és hazafias gondolkodást és érzést terjesztő, napi- és párt-politikától, vallás-, nemzeti és osztálykülönbségtől független szervezeten útján, közreműködnie a társadalmi egységet és rendet zavaró okoknak és ezek hatásainak megszüntetésében.

Az a tény, hogy ily célú országos egyesület megalakulhatott, kétségtelenül teszi, hogy az egységet és rendet zavaró ilyen okok s ezek hatásai csakugyan vannak a mi társadalmunkban; viszont az a tapasztalat, hogy ezen országos egyesület napról-napra szélesebb körben terjed, ugyszólván rohamosan gyarapodik, fejlődik, arról győz meg bennünket, hogy társadalmunkban akarat is, képesség is van e bajok orvoslására.

Ha már magukat ezen bajokat vizsgáljuk, úgy találjuk, hogy azok egyrészt általános emberi, másrészt speciális magyar nemzeti jellegűek és természetűek.

Amazok közé első sorban az a megdöbbentő szegénység tartozik, melylyel főleg az alsó néposztálynál lépten-nyomon találkozunk. A relativ szegénység normális állapot s kiki viseli békén avagy békétlenül a nélkül azonban, hogy általa a társadalmi egység megbomlanék. Az abszolút szegénység azonban tőrhetetlen állapot, melynek megszüntetésére az egyén még csak kopogtat, legfeljebb zörgel, az osztály, a tömeg azonban követel, ha nem dőnget is mindjárt teljes erővel. A nagy szegénység mellett a szociálizmus a maga legveszedelmesebb jelentésében nem pusztáa agyrem, hanem eleven valóság, melyet még csirájában elfojtani nem az erőnek fegyverével, de a humánusan érző szív áldozatkészségével mindnyájunknak emberi kötelessége.

A közejtőekonyagság gyakorlására alakult egyesületek, intézmények nálunk — habár csak helyi érdekek támogatására — elegendő számban vannak ahhoz, hogy ez irányban működő újabb egyesület hiányát ne érezzük, az országos érdek azonban, mely nemzeti

érdek is egyszersmind, (hiszen hány helyen szegényebb a nép, mint minálunk!) elvárja tőlünk, hogy a betegséget ott is enyhíteni igyekezzünk, a honnan nem közvetlenül jöhet mireánk a baj, a veszedelem.

Ez általános emberi természetű bajnál sokkal határozottabban domborodik ki előttünk a Nemzeti Szövetség alapszabályaiból az a veszély, hogy társadalmunk egységét és rendjét a magyar nemzeti jelleg szempontjából fenyegeti, sőt alá is aknáztá már. Az egyesület „Országos Nemzeti Szövetség” címet visel; maga a cím a legtisztább és legvilágosabb program, amit csak képzelni lehet. Jelszó: a magyarság erkölcsi és anyagi erejének összehalmozása, egyesítése, védelemre egyelőre, támadásra, ha kell. bekére, ha lehetőség, harczra, ha úgy hozza magával a sors.

Ezt a sorsot pedig éjszakon és délen, nyugaton és keleten nagyon is ellenünk igazgatja a mindenre képes fanatizmus, azt hiszi, hogy igazságot osztogat akkor, mikor beköti a szemét, sőt megvakul, mondhatnám elvakul, hogy ne lásson; sőtétben bujkál, alattomban igaz, hogy észrevétlenül és büntetlenül maradjon; a hazaárulásig menő vakmerőségben szentül meg van győződve, hogy mi vagyunk vakok, holott az szemei vannak bekötte, azt hirdeti, hogy mi, követünk el jogtalanságot vele, holott a jó lsten tudná megmondani, meddig terjed békecséges türesünk határa.

Igyekezünk tisztán látni a helyzetet, s ha öök győzik erővel, sorakozunk mi is, ha öök győzik pénzzel, áldozunk mi is, ha öök összeküldtek ellenünk, lépünk erős kötésbe, szövetségbe mi is nemzeti érdekeink megóvására, faji jellegünk biztosítására.

Élethalálharcz ez, melynek hazafias lelkesedés a buzdítója, anyagi áldozat a fegyvere, magyar hazában magyar nemzet a diadala, dicsősége!

És ebből a harczból a nőknek is ki kell venniök a maguk részét legalább is úgy, ha nem jobban, mint a férfiaknak. Ha hős a magyar férfi, legyen munkás a magyar asszony! Buzdítson, lelkesítsen, gyűjtsön a haza oltárára. Szárita fele a szenvedök könnyeit, legyen osztályos társa ferjének a nemzeti létért való küzdelemben.

Nyiregyházi nők! Alakítsátok meg, s fáradahatatlan közreműködésétek juttassa diadalra a „Nyiregyházi Nemzeti Szövetség hölgybizottságát!”

Abá.

A művészetért.

Wlassics Gyula dr. kultuszminiszter, mióta elfoglalta a miniszteri széket, egymásután adja ki életrevaló rendeleteit.

Bámulatos kutató erővel igyekezik a nemzeti nevelés hiányait felkeresni s amin azokat megtalálja, nyomban gondoskodik azok pótlásáról.

Gondos tanulmány előzi meg rendeleteit. A modern Európa tanítás és nevelés ügye kis ujjában van. Gondolkozó agya gyorsan dolgozza fel a szerzett ismereteket s azok lényegét bőséges tapasztalatának bölcsességével elegyítve speciális viszonyainkat szem előtt tartva, az erős nemzeti érzés szellemében alkalmazza az általános kultúra emelésére. Intézkedéseiben bölcsesség a vezetője, a haza-szeretet az utmutatója s a lelekt átható erős nemzeti érzés himet varr minden oly alkotására, mely teremő agyának műhelyéből kikerül.

Kiadott rendeleteinek végrehajtásáról is gondoskodik a kultuszminiszter és így eszméi

gos szobácskában szép szöke asszony ringatja kisedését. — Az ajtó nyílik, napsütötte férfi, a férj lép be rajta. — Meglátva nejét, háta mögé lopózik s pajzsan csókál riasztja meg. Az asszonyka durczásan néz hátra s szemrehányólag mutat a kis jószágra.

— No lássa, felébresztette!

A gyerek pedig belemarkol apja szakálába s két marokkal cibálva, csokolgatja: apa, apa!

A ragyogó kép hirtelen eltűnt. Másik egész másnemű ragyogású jött a helyébe.

Csillárok szikrázó fénye alatt duhaj társaság ül orgiát. Pezsgőtől és kéjvágytól ittas férfiak s dekolletalt nők ülnek leöntözött asztalok körül s dalolnak bor izú hangon sikamlós nótát. És szól a zene és folyik a pezsgő. Hirtelen elsötétül minden.

Keskeny deszkaszobában, perzsel sebbel homlokán fekszik egy férfialak. Mozdulni nem tud, csak a két szeme csillog tágra nyitva. És lát hideg tapintatu, otromba kövér férgeket, amint átfurják a deszkát s falánk kiváncsisággal néznek be jöendő prédájukra: mozdul-e még?

Annak a mozdulatlan alaknak arca pedig vonásról-vonásra ő hozzá hasonlít.

Bódultan, káprázó szemmel nézett az előtte álló órára. Még tíz percig, még öt, már csak egy!

Most már rögtön út!

Szeme előtt elhomályosult minden, a szoba, a butorok, az óra, örült gyorsasággal forogni kezdettek, a kandalló parkányán kövér férgek perdültek tánczra s vigyorogva csattogtatták feléje hosszú agyarukat.

Testéről csak egy ömlött az izadtság. Szeretett volna a fantomok felé vágni valamit, de mozdulni sem birt. — Keze az örület erejével kapaszkodott a szék karjába, s valami láthatatlan erő ellenállhatatlan szegte őt a szék hátaához.

A felhúzott ébresztő elkezdett csilingelni. Hangjára rögtön eltűntek az ijesztő képek. Felugrott a székéből, eldobta a revolvert és kétségbeesetten kiáltott fel:

— Nem birom, nem birom!

Egy darabig zavarodottan nezett körül a szobában, majd vakon engedelmeskedve egy hangtalan szónak, szekrényeihez rohant s lázasan csomagolni kezdte megmaradt drágaságait.

— El innen, el más földre, más emberek közé! Van egy ország, ahol nem veszik észre s nem is nézik, rajta van-e az emberen az a lepel, amit becsületnek neveznek. Gyorsan, el innen.

Biztatgatni kezdte magát.

— Visszaszerezhetek becsületes munkával még mindent. Visszaváltom a zálogban hagyott becsületlázót — s ez tán mégis jobb módja a fizetésnek, mint a golyó!

— Igen, igen, ugy lesz.

Már te volt zárva az utitáska, már rajta volt az uti felöltő, már rátette kezét a kilincsré, mikor megálló kocsij robaja hangzott el a ház előtt.

Hangosan, izgatottan beszélő alakok zörgettek ajtaján s ő tisztán hallotta barátja hangját:

— Gyorsan, szaladjon lakatosért!

Hátatántorodott és eleresztette ajtókilincset. Késő már! Egy darabig meredten bámult az ajtón, gondolatai megszibbadtak, de mikor észbe jutott, hogy ha őt most így felcsomagolva meg találják, kicsoda országos szóló guny és nevetés lesz abból, akkor már nem habozott.

A haláltól félt, de a neveltségétől még jobban. Félkapta az imént eldobott revolvert, fogát csikorgatva még egyszer felnevetett és...

... Az elsői orvos már csak a halált konstatálhatta.

K. J.

Különlélők.

Egy mormon próféta. E hó elején meghalt San Franciscóban a 91 éves Wilford Woodruff, ki a mormonok negyedik prófétaja volt, 65 évig állt a mormon egyház szolgálatában a legnagyobb része volt annak szervezésében. A mormon vallás alapítójával, Smith prófétaival, Woodruff Ohio államban ismerkedett meg, ahol Smith New-Yorkból történt elűzése után telepedett meg. — A soknejűség még akkor nem tartozott a mormonok hitetikelyei közé. Woodruff, amikor Kirtlandban a mormonok tanításairól tudomást vett, annyira lelkesedett e tanokért, hogy azonnal áttért, de mert az ottani közösség szegény volt, misszió-utra a déli tartományokba ment. Távolléte alatt a mormonok behozták a soknejűséget és ez délen oly fölháborodást keltett, hogy Woodruffot mindenütt dühöngő tömegek fogadták és egyik helységről a másikba volt kénytelen menekülni. Végre Angliába ment, hol páratlan sikerei voltak és a megtértek egész hajórakományait küldte Amerikába. De onnan is elűzték és amikor hazatért, a mormon „szenteket” a nép már elűzte, Smith prófétát és fivérét, Hiramot, megölte és az egész mormonizmus ellen írtó hadjáratot indított. — Woodruff ekkor hivat a sivatár prairiebe ve-

zérte, hol az indián törzsekkel való folyamatos harcok, rettenő nélkülözések után a nagy sósót partján az „Uj Ziont” megalapította. 1890-ben a próféta kijelentette hivatelt, hogy a soknejűségről, mely az időközben megerősödött mormon állam egyedül veszedelme és a viszályok oka, le kell mondanani. A nép, bár nem szívesen, engedett és ekkor beszentelhetők végre Saltlakecityben a híres mormon templomot, ami 30,000 hívő jelenlétében nagy pompával ment végbe. Ez volt a mormon próféta legnagyobb diadala. Utódjául Cannont, a mormon-szövetség titkárárt emlegetik, kit valószínűleg decemberben fognak felavatni.

Piaczi árak.

— Október 26. —

Buza	9.30	9.40.
Rozs	7.40	7.50.
Árpa	5.80	5.90.
Zab	5.10	5.20.
Tengeri uj	4.70	4.80.
Fehér paszuly	6.40	6.50.
Tészta paszuly	7.10	7.20.
Szész literenként		55 1/2.

Legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50,000 nyeremény
JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben
1.000,000 korona.

A nyeremények részletes beosztása a következő:

	Korona
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 „ „	200000
2 „ „	100000
1 „ „	90000
1 „ „	80000
1 „ „	70000
2 „ „	60000
1 „ „	40000
5 „ „	30000
1 „ „	25000
7 „ „	20000
3 „ „	15000
31 „ „	10000
67 „ „	5000
3 „ „	3000
432 „ „	2000
763 „ „	1000
1238 „ „	500
90 „ „	300
31700 „ „	200
15650 á 170, 130, 100, 80, 40	
50,000 nyer. és jut. összeg	13.160.000

melyek hat húszban sorsoltatnak ki.

A harmadik nagy magy. kir. osztálysorsjáték nemsokára ismét kezdődik és

100,000 sorsjegyre újból **50,000 nyeremény**

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog. A nyeresi esélyek tehát, mint már általánosan ismeretes, óriásiak.

Összesen tizenhárom millió 160.000 koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Szíves mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervezett eredeti árban és pedig: egy egész I-ső oszt. eredeti sorsjegyet 6.— frt „ fél „ „ „ „ 3.— „ „ negyed „ „ „ „ 1.50 „ „ nyolcad „ „ „ „ .75 „ küldünk szét utánvétellel, vagy a pénz előleges be-
küldése ellenében.

A húszok után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos húzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A húszok a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnék és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a rendelvényeket mielőbb, legkésőbb azonban

f. 6. november hó 5-ig

beérniük kell a deni.

(77-4-2)

TÖRÖK A. és Tsa

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítói

Budapest, V., Váci-körút 4/a.

Rendelőlevél levágandó. Török A. és Társa uraknak Budapesten.

Kérek részemre I. osztály magy. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget frt) utánvételre kérem) (postautalvánnyal küldöm.) A nem tetsző törlendő.

Pontos ezim